

EL GATIN

L'ÚLTIM BRINDIS. — Tocant a missa.

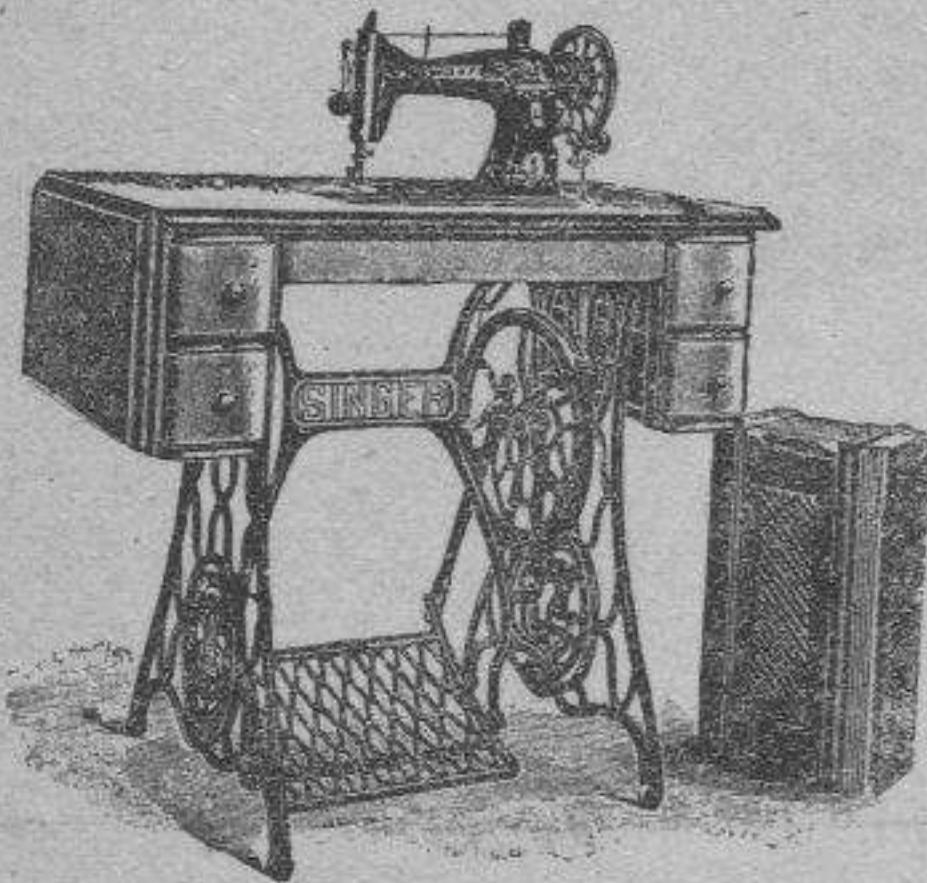

FOTOGRAVATS
A. JOARIZTI
 CONSELL DE CENT 289.
 BARCELONA

Taller de Màquines de Cusir

DE

JOAN VIVES

Reparacions de tots els sistemes. Compra y proporciona la venda de màquines usades y accessoris de tots sistemes. Garantia y economia en els preus

Despatx: Baix S. Pere, 16

: Taller: Freixures, 8 :

MUNDIAL PALACE

Concerts Santos tots els dies

Coberts desde pessetes 3'50
 Els divendres, bouillabaise

Dissabtes, menú corrent y vegetarià

DR. M. CAMPS

ESPECIALISTA

Vies urinaries - Enfermetats secretes - Aplicació 606

Mendizábal, 6, 1.er, de 3 a 5

Clínica: Fusteria, 2 y 4, 1.er, de 12 a 1 y de 7 a 9 nit

**! La vellesa es mes horrible
 que la mort!**

Se pot arribar a tenir molts anys sense
 esser vell, si's pren ab constancia la

Enofosforina Serra

reconstituyent insuperable,
 de gust agradabilíssim

Vos donará alegría, claretat d'enteniment y vitalitat complerta

Dipòsit general

Centre d'Específics y Aigües minerals

Pelai, 9. — BARCELONA

Les Mancomunitats en el Congrés

CONFERENCIA DEN

PERE COROMINAS

EDITADA PER EL GALL

:: PREU : 15 CÉNTIMS ::

Se ven : A Barcelona en els kioscs, en les societats catalanistes y en les administracions de *El Poble Català* y EL GALL
 A fora, en les societats catalanistes y a casa nostres corresponsals

LES DEMANDES A L'ADMINISTRADOR

Els enganyats

SEGONS el diaris de Madrit, a la capital d'Espanya ja's dona per mort y enterrat el projecte de Mancomunitats.

Ja ho preveiem.

La llissó no es pera nosaltres, sino per aquells que, quan en Romanones aplassava la discussió del projecte en el Senat, creien als que sostenien que no havia arribat encara l'hora de que Catalunya fes valdres la seva forsa.

Aleshores, seguint la tàctica comensada uns quants anys ha, se recomanà calma y serenitat pera no destorbar les gestions que deien que a Madrit se practicaven pera aconseguir la prompta aprobació del projecte.

Com se veu, aquesta tàctica de la prudencia y de l'oportunisme, està en *pleno éxito*. Fa deu anys que constitueix el nirvi de la política dels que remenen les cireres, y aquesta encara es l'hora que Catalunya hagi obtingut, no la més mínima de les satisfaccions, sino ni sisquera la més lleu de les esperances.

Deu anys predicant desde son periòdic que l'*Escola* de la *Lliga* es la millor de les escoles; que en Prat es un estadista que, si'l coneguessin, se'l disputarien tots els pobles d'Europa; que en Cambó té una ma esquerra y una trassa, que ni Deu l'igual; que en Durán y Ventosa es la personificació de la llealtat; que en Pol es l'únic en organisar eleccions; que això de l'imperialisme es cosa necessaria porque tant de saber ja no'ls cab ni al carrer de Escudellers ni a la plassa de la Cucurulla; que a Madrit no's trenca una cama, que en Puig fent sonar la flauta, no l'arregli; que en Millan Astray y tots els que estàn ficats en aquets *tinglados* polítics no mouen un dit sense consultarho amb en Pagés y Rueda; que en Benavente no escriu una comedia sense que en Morató li corretgeixi; que...

No s'acabarà mai la llista.

Pero una cosa es predicar y l'altre es encertarles.

Y en bona veritat que no n'encerten ni una. O mes clar, no'n toquen ni una que no la trenquin.

¡Y quines males mans que tenen aquets angelets de Deu!

Lo extrany es que encara hi hagi infelissos que hi creguin en això de l'*Escola* de *La Lliga*, y en la trassa y'l nas polític de *La Veu*. Perque fins ara no hi hagut més escola que la de fer empleats, ni més trassa que la de montar un caciquisme pitjor que'l den Planas, contra'l qual si dura gaire, veurèm axecarse a tots els barcelonins, a cops d'escombra. Y si hi ha qui no ho vulgui creure que fassi memoria y que miri si en temps den Planas hi havien *leaders* que fessin d'advocats de les companyies dels tranvies.

Això que'l difunt pantorrilles ho hauria considerat no gaire honorós per sa política, ha quedat reservat als de l'*Escola* de *La Lliga* y als de la trassa de *La Veu*.

Vetaqui porque no volen soroll. Al dia que hi hagin crits hi haurà perill de rebrer, porque quan la pedra surt de la mà, ningú sab on va. Y aixís estant tothom quietet a casa, no hi ha perill de trencadissa.

¿Que a Madrit ens befen? Calma, silenci, tranquil·litat... A *La Lliga*, ab sa *Escola* y a *La Veu* ab sa trassa ho arreglaràn tot. Y'l tot, com en la falla de Bartrina, es per aquella gent, qui pensa en ells, qui creu en ells y qui espera en ells.

Lo demés y els demés que reventin.

Aquesta nova farsa representada a Madrid am complicitats a la plassa de la Cucurulla de Barcelona, hauria de fer obrir els ulls als que essent catalanistes, encara creuen en la *Escola*, la trassa, el sentit polític y la lletra menuda.

No, amics, no.

L'*Escola* ha d'anar de recó y en son lloc s'hi ha de posar el patriotisme; la trassa ha de desapareixer, substituintse per la forsa; el sentit polític s'ha d'abandonar, adoptantse la sinceritat, la lletra menuda ha de morir, ofegada per l'entussiasme!

Y sols aixís, essent patriotes, forts y sincers y entussiasstes, podrèm fernos respectar de Madrit, que avui, ab tanta *Escola*, tanta trassa, tant sentit polític y tanta lletra menuda com tenim, se'ns passejen de la manera que'ls dona 'l gust y que'ls dona la gana.

El bar de "El Siglo"

OM ja sab el nostre estimat y *benévol* llegidor, a Barcelona hi han cafès de totes menes; n'hi han de grans y espaiosos que van desapareixent, de senyorívols y confortables, cafès de *camareras*, cafès cantants y cafès que encare que colocats en mig de la ciutat s'assemblen al del meu volgut poble, y que molt be podrien anomenarse el café den Xicus, den Pep o de cal Xic.

De tota aquesta munió de locals ofereixen un caràcter ben distintiu els anomenats bars diminuts, aixerits, que supleixen a la taberna madrilenya. Els bars tenen un caràcter típic, floreixen a la ciutat cosmopolita per obra de la seva gracia, de la seva activitat y del caminar depressa dels vianants. Son ben bé els fills lligítims de la ciutat, dels carrers y les Rambles y del rebombori exterior.

De tots el bars barcelonins n'hi ha un de característic. Es morigerat, quiet y no s'assembla per res al renomnat «Petit Pelayo», spill y degà dels bars ciutadans.

El bar de «El Siglo» — an aquet ens referim — es esbelt y ben enllumenat. La concorrencia es especial y triada; empleats de l'Estat, militars y alguns estudiants. Jo que tinc el *gust* d'anarhi cada dia, puc afirmarvos qu'allò sembla una colonia castellana. Temps enrera vaig haver d'enterarme de totes les *corridas* per l'explicació qu'en feien els de la taula del costat, fins que vaig canviar per no sentir més l'apologia del gran *Vizente Pastor*. Un hom frueix traientse de la butxaca *El Poble Català* o *El Gall* en mitj dels parroquians que llegeixen l'*Heraldo* o *El Liberal* tot bevent café ab llet.

El bar de «El Siglo», té per això un caient típic; li acaba de donar allò de que no s'admeten propines, circumstancia que cal tenir en compte.

Després com qu'es té de pagar la consumació a la caixa un hom te'l gust de saludar a la simpàtica y diligenta caixera a la qual nosaltres si tinguessim amistat amb en Conde, li aconsellariem que la fes directora o quefe de caixeres y després tot prenent café un pot mirar a les polides y endressades dependentes que desde darrera'l taulell han d'escotar algú d'aquells *requiebros* tant usats entre la benemèrita classe d'empleats en oficines del Estat y que la *Carmen*, per exemple, sab contestar ab una d'aquelles escaientes com tot ella. Pro recomanem a la seva amiga que no rigui davant d'un tinent flamant y sortit de l'Academia com ho va fer aquet dia ab aquell que la volia *conquistar* y que estrenava un abric fins als peus.

El bar de «El Siglo» ab la seva caixera, dependentes y actius *garçons*, de nits es tancat com tot l'establiment. Durant els capvespres hi acudeixen les mamàs ab les corresponents filles; nosaltres en aquella hora no hi hem estat, però suposem que la concorrencia den compoundres de lo millor entre les classes pasives.

Per acabar dirèm que al «Siglo» hi va don Inocencio de la Vallina, conegut catedràtic de l'ampliació de Dret, y qu'el café es excelent y ben servit.

De la meva dispesa

III

Tots nosaltres ho deiem que algú dia ens en passaria una de seria. No sé si degut a l'influencia del medi y de la classe de gent am que freqüentment alternavem, o si per una estreta relació entre les begudes alcohòliques y l'estat d'inspiració y agressivitat en que un se trova (jo crec més això darrer), el cas es que an en Miquelet de ben poc li va venir com no me l'engarjolen per una temporadeta més o menys llarga.

Convinguts en sortir aquella nit, anarem a prendre café després de sopar; mentres saborejavem l'indispensable y predilecte beguda torrefacta den Miquelet, intentarem disposar el plan que havíem d'executar; fou feina inútil, perque'l fill de la dispesera no's trobava pas en disposició de pensar *serenament*; poc me costà veure que s'havia anticipat ja a tot propòsit d'extralimitació que pensessim fer durant la nit; efectivament, el xicot, volguent avensar feina, o tal vegada creientse ferme un favor, s'havia dedicat tota la tarde a tastar les diverses marques d'anís y demás begudes per l'istil que expendeixen en els més concorrenguts establiments. Vejent jo l'estat en que's trobava, sortim desseguida del café y cap a passejar la *vela* per la Rambla; ell, vulgues que no, me feu seguir y cap a «La Bombilla» falta gent.

Una camarera madrilenya, amiga nostra, ens va venir a rebre amb els brassos oberts. Era una xicota, allò que s'en diu *pistonuda*, fins en Rafel, deixantse portar, sens dubte del seu temperament artístic, deia que tenia *poses*, y una gracia especial en portar el servei; no més un petit defecte del seu físic cal esmentar: era un si es o no es guenya, però fins a voltes aixís y tot era més atraienta.

Varem canviar les salutacions en mitg de les corresponents abraçades y estretes de mà:

¿Qué tomaràn mis amigos? — ¿Café? ¿Leche?

En Miquelet, com si l'hagués ofés: ¡Aguardent!

— ¡Uy!, que *gayardo* está hecho mi cariño. Así son los hombres serranos.

Vareig voltar dos o tres balls mentres en Mique-

let ho contemplava, perque encara que no sàpiga de ballar es un admirador de la dansa, y després d'haver apurat algunes copes de beguda forta, entre rialles, pessics a l'amiga y quelcom més, abandonarem *La Bombilla*, qual nom, ja casi no podia llegir el meu amic y an a mi ja'm semblava com si hagués boira baixa.

Més alegres y xirois que mai, ens dirigirem no sé cap aont; en aquells moments ens feia l'efecte de que estavem aturats y els carrers y les cases passaven precipitadament per davant dels nostres ulls; després de molts que no m'en recordo, li va tocar el tom el carrer den Cid; naturalment que nosaltres fòrem els que hi varem anar, pero fent honor a la veritat y salvant el nostre bon nom, puc dir que de la mateixa manera hauriem pogut deixarnos caure a la Rambla o al Tibidabo.

Ja instalats en aquesta important via dels barris baixos barcelonins, en Miquelet, imaginantse tal volta que's trobava davant d'un mercat marroquí, les emprén amb una *odalisca* que prenià la fresca a la porta d'un *harem*, tot delectantse amb el perfum que escampava el puru que s'estava fumant.

Tot va anar com una seda fins al final, que, perque li estafaven dos rals, el meu amic crida a una parella del cos de seguritat que arrepenjats al cantó estaven fent el tercer son. Arriben els guardes, y al davant del portal, en plè carrer, s'arma la gran discussió; se'n van de paraules, la disputa puja de tó y en Miquelet, considerantse injuriat per certes paraules que la tal *odalisca* pronuncià, li clava una estrepitosa bofetada com mai n'hagi sentit cap. El vigilant, que la feia petar a una taberna de més avall, surt depressa cridant: *¡Voy!* convenent de que algún vehí havia picat de mans. Resúm: que'ls guardes, pera solucionar el conflicte, se m'enmenen cap a la Delegació an en Miquelet y la fulana de referencia.

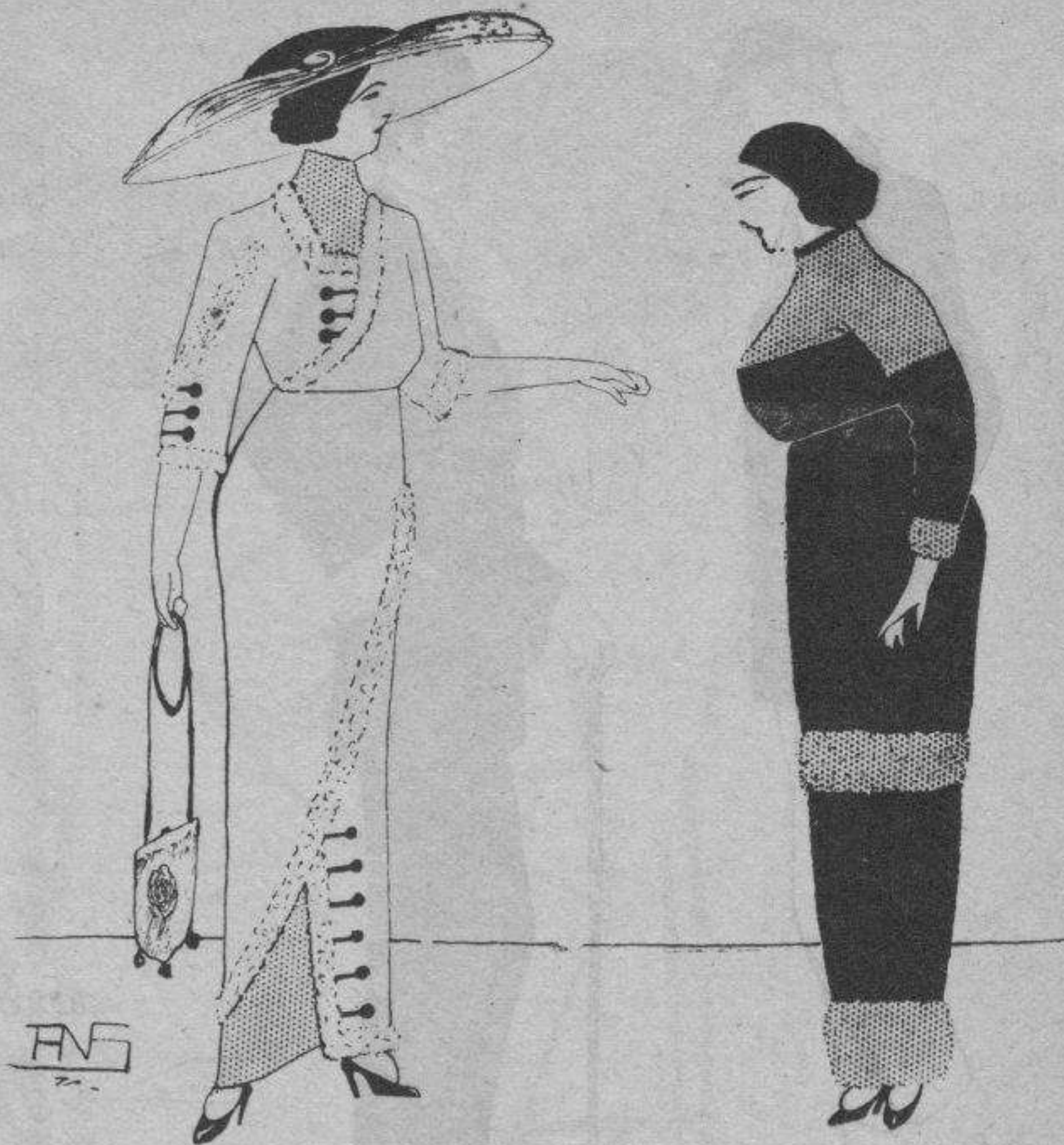
No l'hauria passat gaire be'l meu amic, si jo, re-vestintme com vaig poguer de la possible formalitat y actitut seriosa, no'm decideixo a visitar al delegat del districte al que vaig poguer convencer de que'ls deixessin en llibertat. Pocs moments després, eren deixats anar tots dos, creuantse entre ells y com a despedida, una rabiosa mirada de despreci.

La xicota, ab la galta congestionada, se'n va tornar tota moixa a casa seva; y nosaltres, pera celebrar la llibertat den Miquelet, varem anar a menjar un plat de ronyons saltats, com a símbol heroic de la gesta de l'amic.

Passats ja uns dies, tots els de la dispesa pensaren en canviar de casa, perque, com que havien vingut dos amics mes, ja casi no hi cabiem.

Un d'ells, en Josep, també estudiant de pintor, y amb el que ja'ns coneixiem de petits; y l'altre, fill del camp de Tarragona, ex estudiant de capellà y que per la seva afició a la llengua hebrea l'havíem anomenat l'Hebreu.

FINUS

- Se queda sola; cuidado ab el senyoret.
- No tingui por, soc honrada.
- També ho era jo.

Músiques

D'UN bon senyor, que firma Reymond, he rebut una carta molt agradosa que remercio coralment; la veritat sigui dita, senyor meu, que la rahè l'assisteix en tot lo que al Liceu fa referencia y que malgrat que un hom tingui ganes d'alabar casi mai ho pot fer.

D'aquell temps del que vosté'm parla, no n'hi puc dir rès a no ser per referencia; ara en quant a lo del 1908 si y dic això, perque el qu'escriu aquestes mal girbades ratlles, es encara molt jovenet y relativament nascut fa pocs anys.

¿Veu? Aquesta setmana, ja es diferent, per un cantó al Liceu van donarnos una *Traviata* que Deu n'hi dó; el Sr. Stracciari, va refilar inmillorablement y si no ho feu igual la Sra. Agostinelli, era perque estava ronca; el Sr. Xarop, feu lo que pogue y al darrer acte, o sigui el més dramàtic, el públic hi rigué de bona gana y ell, vinga a no sapiguer de que anava; es clar, el públic reía de lo malament que ho feía.

En quant a presentació, l'Empresa va lluirse, cada cosa en son lloc; no mes vaig trobarhi que per una sala tant hermosa, era mol raquítica aquella aranya ab cinc ciris de 2 rals.

En el *Rigoletto* el Sr. Viglione Borghèse, estigué bé el segón día; el primer no tant, per patir d'una ronquera. La Srta. Llopart, molt gentil y molt bufona, també estigué acertada; ara, que estic d'acort ab molts, de que aquella senyoreta no es ni ha si-

« Esos Segadors... »

- Ja voldria ser a Nadal per fer festa.
- Doncs jo voldria ser a primer d'octubre
- Per qué?
- Per fer festa.

gut sopràn lleugera, però que hi vol ferhi, cada hù per allà ahont se les enfila.

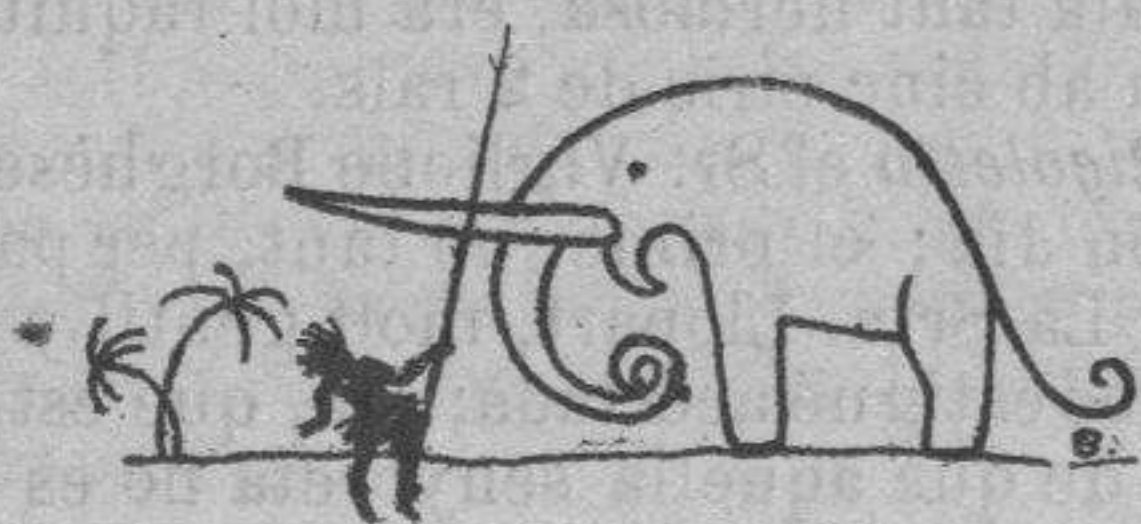
I després veus aquí que arrivém a l'estrena de *La Walkyria*; que dolent Sr. Reymond, que dolent; vosté no pot imaginarsho.

Aquell senyor que sempre fa bellugar els brassos fent veurer que dirigeix, estigué fatal, desastrós, no sabia ahont tocava, y aquell altre senyor de a dalt, ab cara de Crist y vestit de Siegmund, estigué, si fa o no fa, com el d'abaix, y aixís per l'istil, fent excepció de la Srta. Kafftal, inmillorable Brunilda.

¿Veu? L'escandol que hi hagué estigué justificat, y trobo qu'encara va esser fluix; ¡ com que en aquesta terra ja no queden conviccions! Tothom parla, parla, dihent que va tant malament, arriba l'hora de la protesta y tost callen; «en veritat sigui dit» que no m'ho pensava.

I prou senyor Reymond; mercès mils, per els elogis injustificats que m'adresa y disposi d'en

SETTRAUS

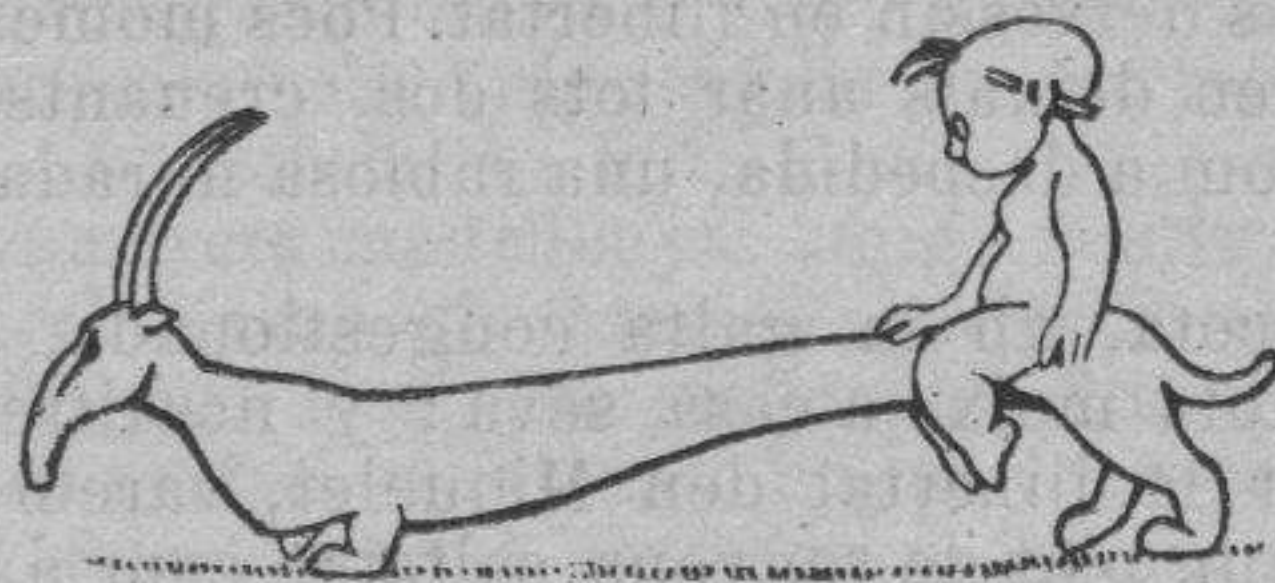
GREU conflicte! A les cursis y afeimellades criatures que malgasten tinta en les planes de *Acción*, els ha semblat ridícula la bella actitud d'estridencia que d'un quant temps ensà hem adoptat els nacionalistes intranzigents.

Y després de calificar el nostre magestuós himne, de *prehistórico*, de *melancólico motete que no causa ningun entusiasmo*, y trovar acertada — ¡ es clar! — la denominació de «clam de l'impotencia» que li donà l'espanyolíssim Sr. Agulló, de la no menys espanyolíssima «Lliga Regionalista», afeigexen que es intolerable el fet d'anar els nacionalistes pel carrer, *salmoniendo las soporíferas estrofas del canto de guerra, molestando a los pacíficos transeuntes que pasean por las Ramblas y exponiendo a las muchas mujeres y niños que transitan por el concurrido paseo, a los deplorables resultados de una carga policiaca.*

Ara bé: «nosaltres som nosaltres» y entenem, també, que es deplorable, *poco gallardo y nada caballero*, que'ls cossacs del Sanxo que desgraciadament patim, en aquesta *insula*, carreguin, amb excessiva brutalitat, sobre indefenses dones y criatures. A fi, doncs, de que això no's repeteixi, y tenint en compte que'ls de *Acción*, segons confessió propia, no poden tolerar més la nostra actitud y opinen, ademés, que *no hay derecho a cantar esos «Segadors»*, proposem que siguin ells, si's veuen am prous... «forçes», els que vinguin a fernos callar en lloc d'aquells pobres infelissos dels deù rals, que ho «pretenen» fer am tant *poca gallardia como caballerosidad.*

Obrant aixís, també *resultará más valiente su actitud*, y, al mateix temps, nosaltres, *unos cuantos pollicos*, podrém esmolar la reforsada punta de les nostres sabates en certa delicadíssima part de unes quantes «gallines». Encare que, perxò, potser fóra més convenient que ho deixessin correr, perque, com aquell personatge de *Senyora avia vol marit*, tampoc ens plau esguerrar criatures.

Tenim, encare, bons sentiments, y ens sobra la *gallardia* y la *caballerosidad* que manca als esbirros del govern central.

Relliscada

La *Epoca*, l'orgue madrileny d'aquell gran (!) amic (!!) de Catalunya, parlava, l'altre día, de *el batallador director* — aparteu la canalla!! — *del semanario barcelonés «Acción»*.

No, *sesuda* senyora, no. *Acción* no es sino un dezenari que, en vista del gran aculliment que te entre'l gremi de cigronaires, aviat haurà de passar a la modestíssima y vulgar categoria de «quinzenari».

— Noies, me penso que amb aquet Sánchez no hi ha res a fer.

— No t'apuris, dona. Posarem un *garito* pera guanyarnos la vida.

DE VUYT EN VUYT

La guardia Urbana

« Lo que va de ayer a hoy »

l'acabament de les coses

Estos, Fabio, ¡ ay dolor! que ves ahora
ab el vestit greixós, la capa arnada,
el casco tort, als llavis la burilla,
y amb el bastó enguerxat sense virolla,
sigueren en un temps la Guardia Urbana.
Aquets foren els Mans den Puig Alfonso,
la gloria den Ribé, y a més l'enveja
de les minyones per passeigs y Rambles,
y l'obsessió constant dels negres gures,
y l'odi més caní dels lerrouxistes!
¡qui els ha vist y are els veu, pobres *urbanos!*
¡qué se n'han fet dels pantalóns sens mácula
que duyen al estiu, y les polaynes,
y aquell capell de palla inolidable

que recordava el *yelmo* de Mambrino
del don Quixot, per altre nom *bacina!*
¿ Y aquelles capes negres hivernenques
tan folgades y ilargues y lluentes,
capes de Berjerac, Don-joanesques,
estotjadores d'un sens fi de gracies
y hermós reals d'un devassall de formes,
esculturals com las del deu Apòl-lon?
¿ Y els guants? Aquells guants perles, intangibles
¿ hont han anat, hont han anat, oh Zèus?

Estos, Fabio, ¡ ay dolor! que ves ahora
amb el vestit greixós, la capa arnada,
el casco tòt, als llavis la burilla,
y amb el bastó enguerxat, sense virolla,
son — ¡ho l'ira de deu! — ¡son els meteixos!
¡ Plorèu, plorèu, oh les gentils cambreres,
les del devantal blanc, canti de vidre
mitja reixada y sabateta rossa!
¡ Rihèu, rihèu, oh gures tenebrosos,
els de revòlver, sabre y *quartelillo*,
y padrins infalibles a la *caza!*
¡ Senyor Ribé no fassi més Memories!
¡ Arranquis els cabells don Puig y Alfonso!
¡ Aquestos que's passejan per les Rambles
son els urbans ja morts, però inseputes!

EL GALL DE LA PASSIÓ

— Necesito diners y no sé d'on treurels.
— Suscriute a *La Veu* y potser faràs sort ab la loteria.

Somni d'una nit de tardor

VOLEU un bon concell?... ¿ Sí?... Doncs no vos dormiu may cantant *Els Segadors*.
L'altre nit estava jo al llit desvetllat: volia dormir y no podia. De sobte (les bones idees sempre venen de sobte), vaig pensar amb *Els Segadors*. Segons en Pol no hi ha res tan enso-pit com *Els Segadors*. Potser, me vaig dir, taratlejant *Els Segadors*, me vindrà la son.

Ho provo y m'adormo desseguida sense haver pogut arribar a burxar l'orella del Rey nostre senyor.

Fins aquí rés de particular. Lo particular va ser el somni que aquell himne de l'impotencia'm va produir,

Ens trovabem en el saló d'actes de la Lliga y'n Cambó donava una conferencia parlant del període constructiu. Tothom estava pendent de la paraula clara y vibrant del gran Cambó, quan un dels oients, comensa primer tímidament y després, més fort, a entonar *Els Segadors*.

Crits de *fuera ese importuno e imprudente*, ressonaren per tota la sala, pero l'imprudent ab veu de tro, dominant el tumulte, continuava impertèrrit entonant *Els Segadors*.

El cantor era jo. Jo, que suava com un condemnat. Volia parar de cantar y no podia. Una forsa superior a la meva voluntat m'obligava a continuar cantant, y no se fins quan hauria durat si amb un cop de puny no m'hagués tancat la boca en Durán y Ventosa.

Allavors el saló d'actes de la Lliga va quedar convertit en tribunal. En Ventosa y Calvell va actuar d'advocat defensor y'n Pol de fiscal. En Pol va demanar que'm pengessin y per aclamació se va acordar penjar-me.

M'havien de penjar en el Pí de les Tres branques y després fent una foguera am les Bases de Manresa, havien de cremar el meu cos y'l Pí pera que no quedés ni tan sols el recort d'aital escàndol. El mal era que jo, com a bon dretista, comprenia la justicia de la fatal sentencia.

Interrupció del somni pera donar lloc al canvi de decoració y'ns trovém al peu del Pí reconsegurat. En Pol, convertit en butxí, lliga la corda al Pí, fa un nus escorredor y'l pasa pel meu coll. La forta impressió de que'm penjaven me va despertar.

Ja despert, estava encare tremolant, de l'espant y encare'm semblava sentir la corda al coll, y encare'm dominava l'impressió de que'm penjaven.

Vaig procurà desvetllarme pensant amb el fil de *La Vanguardia*. No hi ha res que'm desvetlli tant com aquesta idea.

Vaig passar cosa de mitja hora y'm vaig tornar a dormir.

Al cap d'un rato, anava per una carretera y veig el fil de *La Vanguardia*. Vaig seguint el fil, y camina que caminaràs fins que en un recoltzar de la carretera me trovo altre cop al peu del Pí de les Tres branques, amb en Pol y la corda y tota la gent que havia vist en el saló de la Lliga. M'agafen y'm tornen a penjar. Altre cop l'idea de que'm penjaven me desperta. Salto del llit pera desvaneixer aquella terrible idea... y encare'm penjaven.

ISAAC PIK

- Sembla extrany lo depressa que creixen aquets arbres
- Mes depressa creixen els convents.

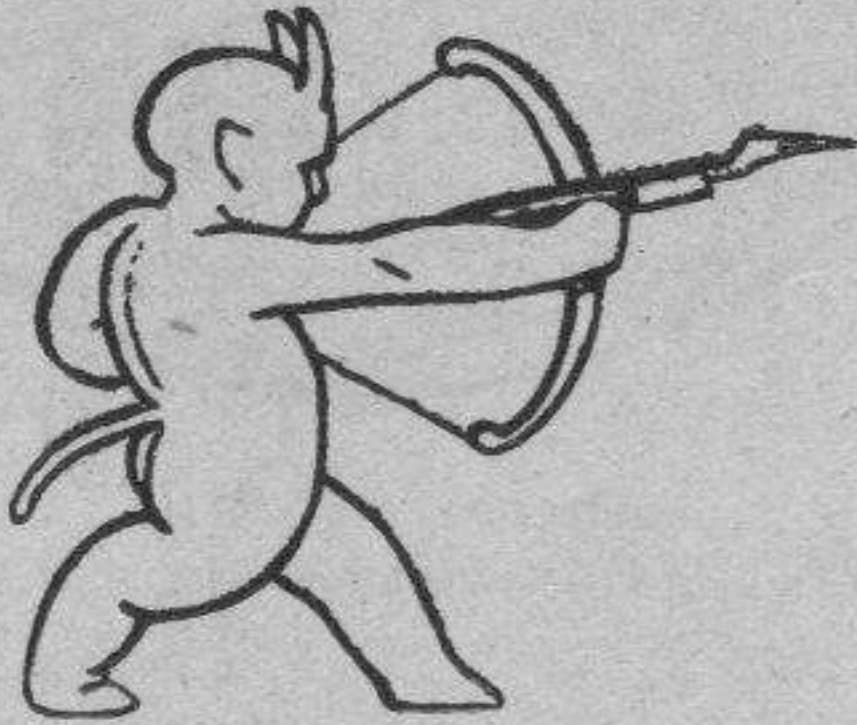

**

ELS qui passen per la Rambla de Canaletes, si es diumenge, no saben estarse d'entrar al « Colmado Pelayo », pera comprar qualsevulga cosa, tortell o dolços, per la dona y la canalla. Y amb el paquetet als dits, enflen els carrers de l'Ensanxe.

Ara aquell « Colmado » s'ha refet. Ja no es solament el clàssic « Colmado Pelayo », ont hi entraba'l bon burgés a proveirse. Ara sembla que ab l'Emili Puigdomenech, que l'adquirit, hi ha entrat un vent de joventut, y aixís, als mitjos dies y al cap al tarthi veurien un aixàm de jovent, llaminer o golut, que també compra, si no per la familia propia, per la adoptada, el seu tortell o'ls seus dolços.

Y aquet paquet que du un home jove als dits, invariablement va cap al Carrer de Pelai, pera traspassar la plassa de l'Universitat y enfilat el carrer de Aribau, y allí's queda, molts cops amb una botella de xampany per companyia... y si no es xampany, quelcom que ho sembli: sidra.

Anuncis

LA baratura de l'anunci petit, de 3 o 4 ratlles damunt les planes d'un diari, ha acabat amb tota apariencia de pudor. Misèries, avideses, cobejances, debilitats, fortituts, concupiscencies... tot s'ofereix y es demana públicament, amb oblit del més elemental dehor. Senyoretas honrades amb dots de 100 a 100,000 duros extenen sa blanca mà en demanda de un espós. ¡Oh deus! Jo m'en recordo que les belles cortisanes d'Alexandria s'acostaven al mur de la plassa publica pera llegir les ofertes dels amadors, segons expliquen en Pompeu Gener, en Pierre Lonys... ¿Qué'l record es forsa impertinent? Hi convinc de bon grat. En semblants anuncis se tracta d'innuptes donselles que desitgen enmaridarse segons les santes lleis de Deu; si no s'aconsofen am posar el desitj pur y simple, si afegixen la quantia de la dot es solsament pera que serveixi de guia sobre la probable educació y necessitats de la donsella núbel... ¡Aquets homes que cerquen muller en els anuncis van tan desorientats! He retret el recort, perque un home no pot menyspreuar en més remota oportunitat de mostrarse

erudit, no perque tingui gaire congruencia amb els anuncis matrimonials.

Are, que també n'hi ha una altra de mena de anuncis que ja pot trobar un digníssim precedent en les inscripcions susdites. Aquestes deien simplement, això, si fa o no fa.

Seso de Cnide
Timo, fill de LYSIAS
i MINA

Les actuals ofertes acostumen a ésser bon tros menys lacòniques, y, en general, son fetes a l'inversa; es la dona la que s'avensa decididament y diu: « Tinc 20 anys, desitjo un bras que m'ampari, jo no sé encare quina cosa es això de trovarse protegida »... Però jo crec que, amb tot y ésser més lacònic, el sistema antic tenia més probabilitats d'èxit que'l modern, perque practicava la franquesa de dir: en dono tant... Y tart o d'hora, en tractes humans, s'ha de venir a les paraules sacramentals: en dono tant... en vui tant...

**

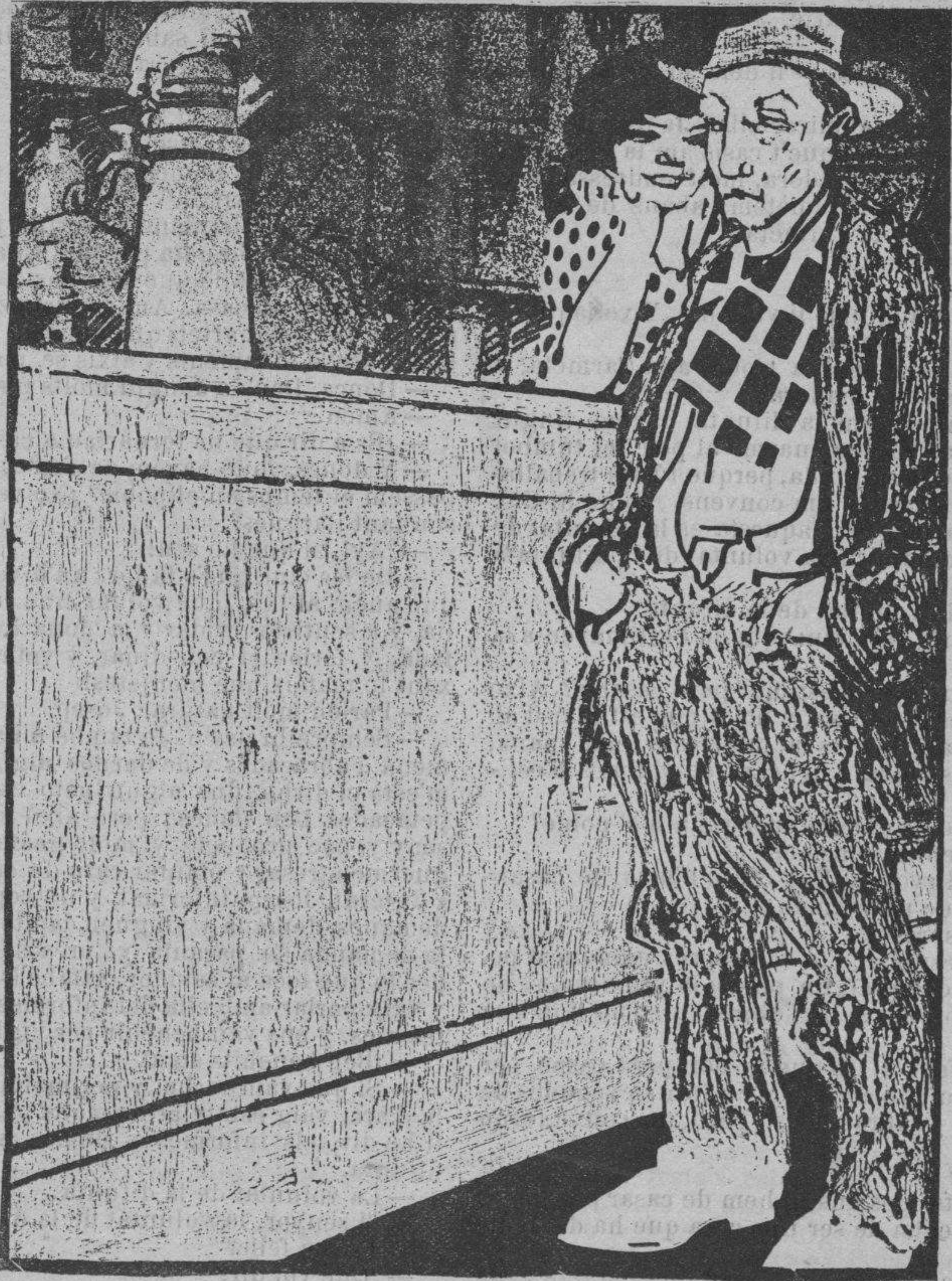
Però ha tingut d'esser la ordenada y honestíssima *Vanguardia* la qui donés a llum un petit anunci tot ple de gracia. Heuselaquí:

« Gato Angora, blanco, ojos azules, se desea para criar con gata igual... »

¡Oh deliciosa unió! La dolsa marruixa d'ulls blaus, qui espera l'amant que se li assembla; la bona dona, qui la guaita eternida, somniant els petits que vindrán, que han de tenir els ulls blaus precisament, y la seriosa *Vanguardia* fent amb dignitat el seu paper de mitjancera!...

— Convidam, Jan?
— Y are? Ja saps que m'has escurat.

Or de llei

L'Amor

Y doncs, Josep, ¿de qui porteu dol?

— ¿Que no ho sap? Fa dos mesos que's va morir la de casa.

— Home, ho sento.

— Jo també vaig sentirho molt.

— Ja ho crec.

— Però, ja veurà. La vida y la mort Deu la té, y havia arribat la seva hora. El consol que tinc es que

se li va fer lo que's va saber, y no li varem planyer medicines. Fins va tenir metge.

— ¡Què dieu!

— Sí, senyor. Ell la va portar fins a última hora.

— Ja devieu tenir un bon trastorn.

— ¡Que s'havia de fer! Però vaig cumplir sa voluntat, y estic tranquil.

— ¿Quina voluntat?

— La de tornarme a casar.

— ¿Ja torneu a ser casat?

— Sí, senyor. Per voluntat de la difunta. Abans de finir, la pobre, va cridarme a soles, y va dirme:

— «Mira, Josep: jo'm moriré avui o demà. Tú't quedaràs sol. Aniràs mal menjat y mal cusit. Tú necessites casarte aixís que falti.»

— «¡No ho creguis! — li vaig contestar.

— «Sí, tú necessites casarte. Ja hi estàs fet y em trobaries a faltar.

— «No ho creguis, dona, — li deia jo pera consolarla.

— «Deixam dir — va replicar ella. Ja que tens de ferho, es la meva voluntat que't casis am la Carmeta. Es molt bona, molt treballadora, molt endressada, y mira molt per la casa. Promètem, abans de anar-men, que't casaràs am la Carmeta.

— «Si es la teva voluntat...

— «Sí que ho es.

— «Doncs, mor tranquila» li vaig dir. Y veliaqui.

— ¿Què voleu dir veliaquí?

— Vuy dir que vaig anar a trobar a la Carmeta, y li vaig parlar d'aquesta manera:

— «Mira, Carmeta: am la difunta havem tingut aquesta assentada. Va demanarme al peu del túmbol que'm casés am tú desseguida, perque tú ets treballadora, mires per la casa y em convens. Jo no hi tinc empenyo en casarme, però aquesta es la voluntat de la difunta. ¿Vols complirla la voluntat de la difunta?»

— ¡Bravo! ¿Y qué va dir?

— Va cumplir la voluntat de la difunta.

— ¡Molt bé? Però, escolteu: ¿que ja l'estimaveu a la d'are?

— ¡Ay, ay! ¿Que's te d'estimar pera casarse? Això ve després. Are es la de casa, y no 'n puc estimar d'altre que la propia. Ella es la mestressa, ella mana, porta la casa, ens cuida... ¿encare en vol més d'estimació?

— ¿Pero que no us enamoreu aquí a n'el poble?

— ¿Vol dir si tenim relacions?

— No sé com dirvosho. Vuy dir si abans de casarvos no us dieu que us estimeu...

— ¡Això ve després!

— ¡Que tant després! ¡Tot ve després en aquest poble! Vuy dir si no feu algún petó a la promesa, si no li dieu coses a l'orella, si no l'abrasseu, si no li doneu conversa...

— ¡Prou! Ho fem a les que no son pera casar, per aprenentatge. An aquestes ja'ls en fem devegades de aixó de petons y abressades; però no convé ferne masses.

— ¿Y per què?

— Perque molts cops ens hi hem de casar per força, y això de casarse ha de ser una cosa que ha de venir de bon grat.

— ¿Y qué enteneu per bon grat?

— Que ella porti un passament, que si pot dur terres millor; que hi hagi bons capitols; que sigui estalviadora; que tingui salut y que no tingui massa gana.

— ¿Fins mireu lo del menjar?

— ¡Deu ens dongui gana am mida! ¿Qué'n treuriem de tenirne massa de gana, si'ns faltava patrimoni? L'home ha de portar el dinar, la dona el sopar, y les criatures, ajudarnos quant sigui hora.

— ¿Qué'n teniu moltes de criatures?

— D'aquesta, cap.

— Home, ja m'ho penso, vuy dir de l'altra.

— De la morta'n tinc vuit de vius y sinc al cel. S'havía portat molt bé la difunta. Mai havia reposat de tenirne. Cada any en sent al febrer, si fa no fa, n'enviava una al mon. Era molt bona criadora, y menos els que s'han mort, tots estàn bons y tots terregen, y puguen drets iguals, y amb un braò que dona gloria. Li dic que era una dona d'empenta.

— ¿Qué estimaveu més aquella que aquesta?

— Es igual. Ab totes dugues soc casat. Aquella feia més temps y li sabia més l'aire, però aquesta m'ha sortit ben passadora.

— ¿Qué ja?...

— Jo'm penso que sí.

— ¡Doncs fins a tretse, company!

— Deu dirà. Els homes hi som de més.

— No tant com això.

— Tots portem la planeta escrita, jo no sé de lletra, però ja'n sab la planeta per mí. Ella escriu, escriu y ja'ns envía a dir allò que més ens convé. La taleia ha de ser pujar la casa. Am la primera vaig pujar un pis; am quatre quartets que aquesta té, faré les golfes; jo hi poso'ls fonaments y aixís se puguen les families.

— Doncs, Deu'ns dongui molts pisos.

— Amén.

— ¿Es a dir que us tornariau a casar?

— Y doncs, ¿qué havém de fer? ¿Am qué vol que passem el temps en el poble? ¿No veu que les vetlles son tant llargues?

— ¡Ay! ¡si que ho son!

— De les cinc que's fa fosc a l'hivern, fins a les vuit que anem al llit, ¿qué vol fer sino jugar a tenir familia, y a sentirlos cridar y a donarlos alguna plantofada, y ferlos el cou-dinar, y véurels enfilat el creixent lo mateix que monjetes?

— Parleu molt natural, Josep.

— Sempre hi parlo. Jo també n'havía fet d'aquella mena d'abraçades y de darnos algún pessic, y, mal m'està el dirho, fins algún petó escadusser y quatre petacades ben dades; però aixó son taleies de poc seny y poc producte y molt gasto. Quan vaig volguerme atresar y plantar cara de casat, vaig dirme: «Entérat, Josep, informat, y un cop segur de lo que demanes, demana y vinguen capitols!». Vaig fer fer la demanda de paraula y, presos també'ls informes per lo que toca al sevidor, també'ls van sortir bons; y vaig parlar amb ella del informes y de quatre cosetes més, y ens van benehir per i'glesia.

— ¡Ben benehits siau!

— Si que vam serho, y per molts anys. En quan a la d'ara, vaig estalviarme molts passos, perque, com li he dit, els informes y demés me'ls havia donat la difunta.

— La voluntat de la difunta.

— Si senyor, la voluntat de la difunta.

— ¿Y sou feliç?

— ¿Qué vol dir?

— ¿Vui dir si viviu en santa pau?

— Be devem viurehi.

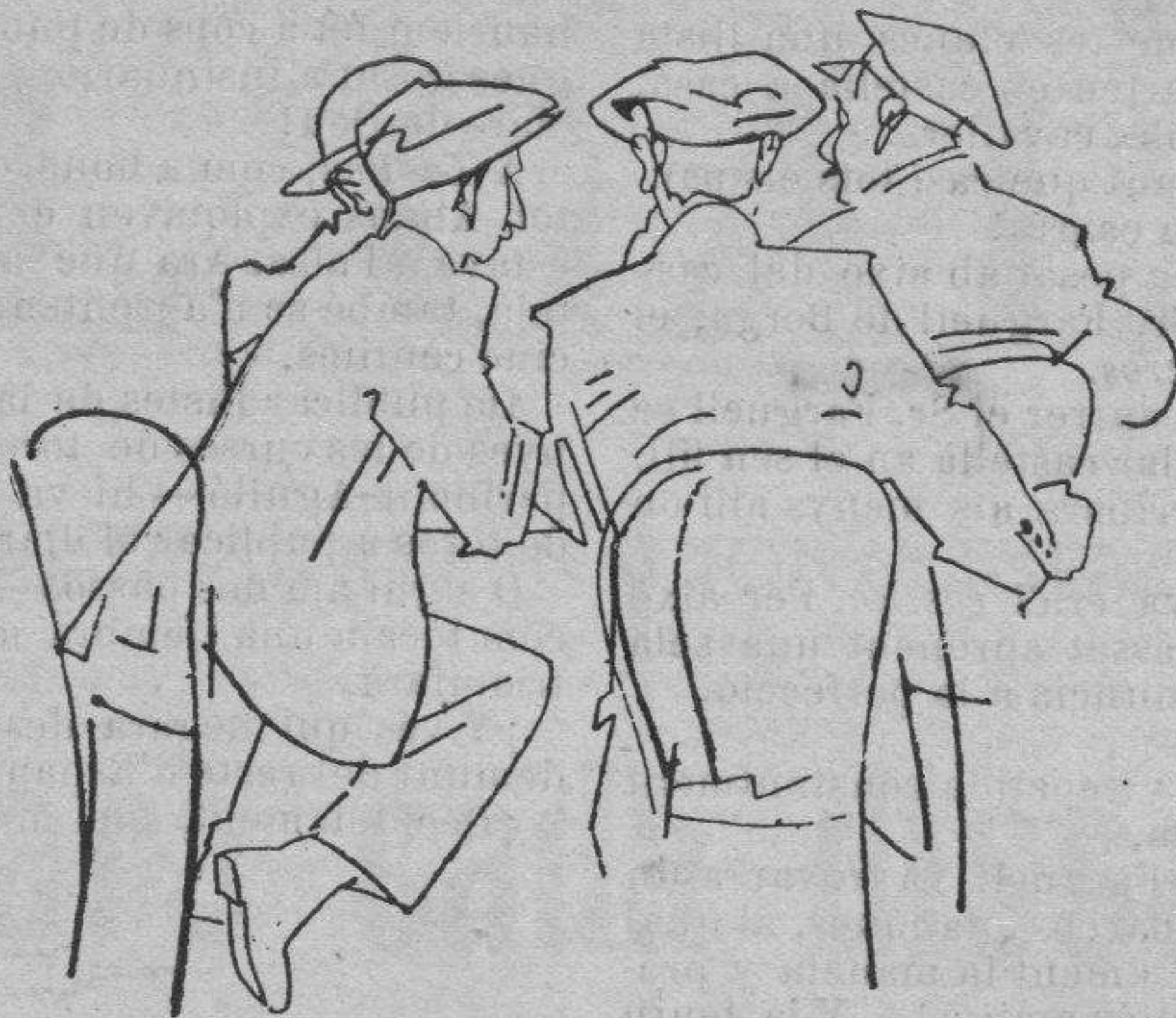
— ¿Y tots us caseu axís en el poble?

— Els ben casats, sí, senyor. Ja n'hi ha que's casan per un pas mal donat, en el temps de la calor y de la sega. Fins fa anys n'hi va haver un que no més se va casar per la vía del Civil; però aquets no la puguen drete la paret; no més tenen una familia, y encare depressa, y després l'un llaure en un camp y l'altre fangueja en l'altre. Els casats am calma y am manaments, sempre miren si posen els peus a terra. ¿Que no es conforme lo que dic?

— ¡Ja ho crec que es conforme!

— ¡Som aixís al poble. Aquí que no'ns vinguin pas am cabories de civils; els pares ens han ensenyat aixís, els avis an els pares, y an els avis els més avis. Sempre ha signt, es y serà que el home cerqui companyona, y que si la perd en cerqui una altra. ¿Que no hi toco?

LO DEL MARROC

- Jo ho veig molt clar
- Jo ho veig molt negre
- Jo molt vermell

- ¡Ben tocat!
- Doncs, dispensi.
- Aneu, que us he fet parlar molt, avuy.
- Es ben cert. Feya anys que no havia tingut tanta conversa.
- Aneu a veure la dona que esteu en lluna de mel.
- ¿ En lluna de què?
- En lluna nova.
- ¡ Ah, sí, senyor! N'es el temps.
- Doncs aprofiteulo el bon temps. Vuy dir el bon temps de la de casa, de la propia, de la dona.
- ¡Uy! ¡ Prou que durarà la dona! D'aquesta no més en tinc pera tota la vida.

SANTIAGO RUSIÑOL

Un discurs d'un diputat mut

ENCARE que no ho sembli en Fournier, diputat per Torroella, també fa discursos.

Ja veuràn com.

Un caciquet d'un poble del districte de Torroella, ponderava an els seus conveins les grans dots orato-

ries del diputat y pera convencels de lo que ningú creia, els prometé que en Fournier els faria una visita.

Tal dit, tal fet.

El diputat va anar al poble. El caciquet, que prou sabia lo malament que'n Fournier estava d'oratoria, va idearse un medi pera ferlo quedar bé : va escriure un discurs en lletres ben grosses que'l diputat aniria llegint, tenintlo demunt la taula, a mesura que's dirigís als seus electors.

Al principi tot anava com una seda, però veusaquí que com la festa's celebrava a la tarda d'un dia d'ivern, la llum va anar escursantse, fentse més dificultosa la lectura den Fournier que va acabar per no poguer *pronunciar* ni una paraula quan la sala quedava casi bé a les fosques.

Devant d'aquell èxit oratori, diuen que'l caciquet del poble va haver de posar una botiga de braguers pera curar les trencadures.

Els catalanistes castellanistes

UN dia publicarem en aquestes planes una llista dels catalanistes que parlen en castellà a casa, N'hi han més de lo que sembla, cavallers.

Es un mal que s'ha extés tant que casi tots els parlamentaris de la *Lliga* hi han caigut.

Però 'l qui més deliciós s'ha posat ab això del castellà es el Sr. Farguell; el Sr. Farguell de Berga, el més joiós dels diputats *Uligueros*.

Figurintse que aquet istiu darrer el Sr. Farguell se l'ha passat ensenyant de parlar castellà an el seu fill, noi que si rès el destorba, arribarà als menys allí on ha arribat son pare.

El castellà que li ensenyava era'l *castizo*. Per això segurament tot l'istiu s'ha passat aprenent una sola frase que, naturalment, pronuncia a la perfecció.

— ¡Adiós amigo!

Aquesta es la frase apresada y repetida constantment encara l'ocasió no's presenta.

No fa gaires dies el noi Farguell va trovar a un respectable cavaller, ja de barbes blanques, al qual va saludar, axecant carinyosament la maneta y pronunciant el consabut. — ¡Adiós amigo! — Y ja teniu an aquell cavaller, més cremat que un cabo de realistes.

Y, al revès. El municipal de punt està més content que un ginjol, perque el noi de *can Farguell*, encara no'l veu, sonrient li diu: — ¡Adiós amigo!...

Els oportunistes

Això de l'oportunisme, ve a ser com legalisar la teoria del girarse del sol que mes escalfa.

Sino que ho digui *La Veu de Catalunya*.

Una pila d'anys d'anar per aquets mons de Deu, predicant catalanisme — o regionalisme quan ha vingut tirar aigua al vi — y combatent els vicis de l'Espanya vella, pera venir després, a fomentar, publicantse llistes extenses, un dels mals més grans de l'Estat al qual pertaneixem: la rifa.

Es allò: que vingui Deu y que s'ho miri.

Si deu anys enrera se'ns hagués dit que a *La Veu* s'hi havien de publicar llistes de la loteria, ens hi hauríem fet a cops de punys amb aquell que ho hagués gosat a insinuarlo. ¡Y com ens han ensorronat, Mare de Deu!

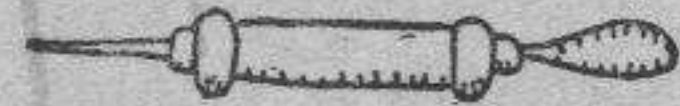
A *La Veu*, com a bons oportunistes, s'aprofiten de tot. Abans explotaven el sentiment catalanista que estava a l'alsa. Ara que hi ha un moviment anticatalà, també se n'aprofiten. La qüestió son pessetes de cinc cèntims.

De publicar llistes de la loteria, a publicar ressenyes de les curses de toros — qu'escriurà en vers el perinclit Agulló — hi va un pas. Y de les ressenyes de toros a publicar el diari en castellà, un altre pas.

O sigui am dos passos — que seràn dos mals passos com toca a una fembra de mal cap — l'imperialisme triomfarà.

¡Y ves qui negarà després la nostra superioritat demunt del reste d'Espanya.

¡Decididament, com més anèm menos valèm!

Armant la Revolució

DON *Pelmacio* ha fet declaracions. I a fé que son substancioses.

Ha dit el perinclit diputat per Girona, que no hi ha més remei que ajuntarse els republicans y'ls jaumistes per enderrocar, junts, el regim; després fora *lo que destorba*, ja se les ferien entre ells pera veure qui es queda ab la moma.

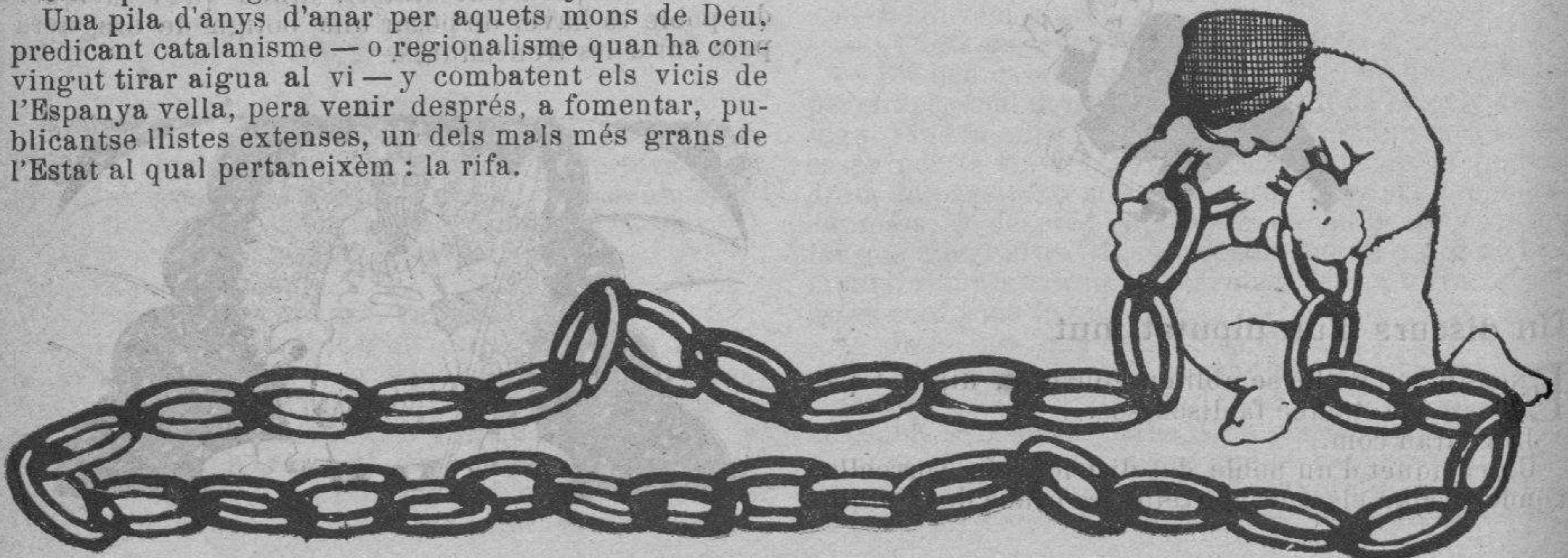
No està malament.

Ab lo que no estém conforme es am lo que diu de que'ls lerrouxistes no hi han de ser en aquesta *barri-la contihua*. ¿Y per qué no?

¿Qué no ho veu que'l seu correligionari, el regidor Sr. Condomines, no sabrà com ferho sense la companyia dels lerrouxistes? ¡Are que n'ha après tant d'anar ab ells, ves qui le'n desacostuma!

Y ab tantes coses com hi han *entre mans* pera resoldre, seria un crim ferlos separar...

Que no ho intentin.

EL GALL

SETMANARI NACIONALISTA

Cantarà cada dissapte

Número solt : **10 cèntims**

SUSCRIPCIÓ . Espanya y possessions espanyolas, **1'50 Ptes.** trimestre

Estranger, **2'50 Ptes.**

■ ■ ■

Editarà, en follets de propaganda, els treballs més
:: sobressortints dels primers escriptors catalans ::

≡ OBRES COMPLETES ≡

DE

JOAN MARAGALL

≡ GUSTAU GILI, Editor :: Carrer Universitat, 45, interior ≡

